

Utbildningsdepartementet
103 33 Stockholm

Yttrande över Riksrevisionens granskningsrapport Statens dimensionering av lärarutbildningen – utbildas rätt antal lärare? RiR 2014:18

Inledning

Sveriges universitets- och högskoleförbund (SUHF) har getts möjligheten att yttra sig över Riksrevisionens granskningsrapport Statens dimensionering av lärarutbildningen – utbildas rätt antal lärare? (RiR 2014:18), ert diarienummer U2014/6376/UH. SUHF har vänt sig till Lärarutbildningskonventet för att inhämta synpunkter. SUHF:s yttrande bygger till stor del på synpunkter som har framförts av Lärarutbildningskonventets ledamöter från Högskolan Dalarna, Göteborgs universitet, Stockholms universitet, Uppsala universitet, Linnéuniversitetet och Linköpings universitet.

Synpunkter

SUHF ser det som positivt att Riksrevisionen föreslår justeringar av resursfördelnings-systemet för att möjliggöra för lärosätena att tillhandhålla utbildningar inom brist-ämnen trots ett litet studentantal.

SUHF ser det som problematiskt att det kan tolkas som att Riksrevisionen indirekt föreslår att lärosätena ska sänka sina ambitioner när det gäller lärarutbildningens kvalitet. Formuleringen "att lärarresurserna inte bör vara fullt så framträdande i besluten om antalet utbildningsplatser" är ett uttryck för detta. För att utbilda kompetenta lärare behövs kompetenta lärarutbildare.

SUHF anser att Universitetskanslerämbetets prövningar av examenstillstånd måste baseras på kvalitetsaspekter och ingenting annat. Av den anledningen avstyrker SUHF Riksrevisionens förslag att utreda om examenstillståndsprövningar även ska innefatta en dimensioneringsaspekt.

Det övergripande problemet är inte att lärosätena inte tar hänsyn till arbetsmarknadens behov, utan att det finns samhällliga faktorer som i hög grad ligger bortom lärosätenas kontroll. Statistik från Skolverket (Skolverket, Redovisning av regeringsuppdrag, Dnr 2014:00624), som offentliggjordes efter publiceringen av Riksrevisionens rapport, visar till exempel att det finns en stor andel lärare anställda vid grund- och gymnasieskolor som undervisar inom ämnen de inte är behöriga för trots att det handlar om undervisningsämnen där lärosätena anses utbilda för många lärare. Om skolhuvudmännen i högre utsträckning bemannade med behöriga lärare så skulle det troligen visa sig att lärosätena inte ägnade sig åt "överutbildning".

SUHF ställer sig avvisande till Riksrevisionens förslag till ökad statlig styrning av lärarutbildningens dimensionering. Att centralisera dimensioneringen är ett avsteg från lärosätenas autonomi och torde inte heller vara särskilt effektivt.

På flera ställen i rapporten konstateras att det är svårt för lärosätena själva att åtgärda problem. Riksrevisionens slutsats att regeringen behöver påverka lärosätenas dimensionering av lärarutbildningen aktivare än vad som görs idag är dock inte rätt väg att gå. Istället borde Riksrevisionen föreslå regeringen att på olika sätt skapa bättre förutsättningar för lärosätena att ta sitt ansvar, exempelvis genom att föreslå ökade resurser för forskning med relevans för skola och lärarutbildning.

Riksrevisionen efterfrågar en ökad specialisering och koncentration av lärarutbildning i "småämnena" till färre lärosäten för att på så vis få större studentgrupper och därigenom bättre ekonomi och kvalitet i utbildningen. Det finns en fara i ett sådant förslag då erfarenheter visar att de flesta lärarstudenter inte är benägna att flytta till andra studieorter utan hellre då väljer en annan ämneskombination tillgänglig på det regionala lärosätet, vilket skulle leda till färre utbildade lärare i dessa "småämnena". Likaså tenderar många lärarstudenter att bli kvar på studieorten vilket skulle försvåra rekryteringen av lärare till regioner utan egen lärarutbildning. Däremot skulle ökad samverkan mellan lärosätena, delvis kopplat till de nya it-möjligheter som finns tillgängliga, göra det möjligt att bättre utnyttja varandras lärarresurser i dessa ämnen.

Pam Fredman
Ordförande SUHF